

Леся ПАНЧЕНКО

РЕЦЕНЗІЯ НА КОЛЕКТИВНУ МОНОГРАФІЮ «ФІЛОСОФСЬКІ АБРИСИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ»¹

Розглядаються філософські засади освітнього дискурсу, показуються можливості застосування постнекласичної методології, розкриваються філософські проблеми інформатизації та управління сучасною освітою.

У колективній монографії «Філософські абрисы сучасної освіти» представлено основні положення здійсненої розвідки в галузі філософії освіти щодо висвітлення філософських засад освітнього дискурсу. Актуальність дослідження не викликає сумніву. Тема, що виноситься на обговорення, належить до найбільш фундаментальних проблем сучасної науки, філософії й соціальної практики. XXI століття робить грандіозні виклики традиційному суспільству, національним державам і культурам, способам підготовки людини до життя, насамперед, засобами освіти й виховання. Центром цієї парадигми є освіта, яка розвивається як відповідь на виклики цивілізації й одночасно як відповідь на потреби людини знайти своє місце й можливості самореалізації в новому глобальному просторі. Освіта, її організація, напрями розвитку, зміст і навчальні технології знаходяться в епіцентрі дискусій, що розгорнулись на сторінках цієї монографії.

Заслугове на увагу ретельна розробка плану й структури монографії, яка зберігає логічну послідовність та комплексність викладення матеріалу як на рівні роботи в цілому, так і в межах кожного окремого розділу.

Теоретично вагомим, на нашу думку, є матеріал першого розділу роботи — «У пошуках філософських засад сучасного освітнього дискурсу». Саме тут закладається основа авторської концепції. Наголошуючи на тому, що освіта є об'єктом дослідження як педагогіки, так і філософії освіти, а людина є об'єктом і суб'єктом освітньої діяльності, автори переконливо доводять, що

¹ Див. 3-тю стор. обкладинки.

без розуміння природи людини, особливостей її взаємозв'язків із зовнішнім світом, сенсу життя, тобто філософських аспектів проблем людини, педагогіка втрачає орієнтири і справжня освіта стає неможливою.

Досить професійно показуються можливості застосування постнекласичної методології. Проаналізовані в монографії постнекласичні інтенції спричиняють переусвідомлення поняття «наука», її функції й ролі в суспільстві. Наукова діяльність не може більше розглядатися як етично й політично нейтральна, відірвана від дійсності. Знання постнекласичної науки орієнтуються на гуманітарні цінності, на людину, на те, яким повинен бути світ.

На підтримку й позитивну оцінку в рецензованій монографії заслуговує й другий розділ — «Гендерна педагогіка: долаючи межі теоретично й практично». Гендерна педагогіка показується в контексті сучасних філософсько-освітніх теорій, підкреслюючи особливості гендерної соціалізації та стереотипізації навчального процесу.

Цікавим здобутком монографії є визначення ціннісно-смислового простору освіти крізь внутрішній стан індивіда. Провідною є ідея про те, що освіта, враховуючи прагнення особистості до свободи, набуття незалежності, побудови власної системи смислів пізнання, повинна творити необхідні умови для її саморозвитку, самоактуалізації, самореалізації. Автори опрацьовують цю ідею в третьому розділі монографії — «Ціннісно-смисловий простір освіти у вимірі внутрішнього стану індивіду».

Цілісність презентованої роботи створюється в четвертому розділі — «Соціогуманітарна освіта: шлях до діалогу» за рахунок висвітлення едукативного виміру діалогу на прикладі літературної та історичної освіти як важливої соціогуманітарної компоненти.

У п'ятому розділі монографії — «Інформатизація як дійсність та перспективна тенденція розвитку освіти» розкриваються філософські проблеми інформатизації сучасної освіти. Зазначається, що інформаційна культура сьогодні стала чи не найважливішим компонентом людської культури.

Поняття управління стало одним із необхідних і найважливіших у розкритті структури будь-якої цілеспрямованої діяльності. Це поняття, по суті, вже перетворилося в одну з основних категорій філософської теорії діяльності. Управління освітою є найважливішою складовою соціального управління, без функціонування якої неможливий усвідомлений розвиток людини, суспільства й культури. Про це йде мова в шостому розділі монографії — «Філософські проблеми управління сучасною освітою».

Книга є збіркою наукових досліджень, у яких автори намагаються знайти ціннісно-смислові обрії сучасної освіти за нових екзистенційних умов та антропологічних орієнтирів.

На нашу думку, дана колективна монографія може зацікавити фахівців у галузі філософії освіти, синергетики та філософії науки, спеціалістів інших галузей знань — педагогів, психологів, соціологів та ін., а також науково та інноваційно налаштованих аспірантів, магістрантів, студентів.

***Леся Панченко. Рецензия на коллективную монографию «Философские
абрисы современного образования»***

Рассматриваются философские основы образовательного дискурса, показывается возможность применения постнеклассической методологии, раскрываются философские проблемы информатизации и управления современным образованием

***Lesya Panchenko. The Review of Collective Monograph «Philosophical
Image of Contemporary Education»***

Philosophical bases of an educational discourse are considered, the possibility of application of post-non-classical methodology is shown, philosophical problems of informatization and modern educational management are revealed